

Handläggare
Linda Olsson
Telefon: 08-50832269**Till**
Utbildningsnämnden
2026-01-22

Utköp av personal för olämpligt beteende

Svar på skrivelse från Linnéa Vinge (SD) och Mats Johnsson (SD)

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Linnéa Vinge och Mats Johnsson (båda SD) har inkommit med en skrivelse till utbildningsnämnden med anledning av uppgifter om att kommuner återkommande använder sig av utköp för att avsluta anställningar inom skola och omsorg, även i fall där personal agerat olämpligt eller begått brottsliga handlingar.

I skrivelsen ställs ett antal frågor om hur förvaltningen hanterar situationer där anställda köps ut i stället för att lagföras, hur förvaltningen säkerställer att personer som visat sig olämpliga inte återanställs inom stadens verksamheter samt vilka förebyggande åtgärder som vidtas för att skydda barn och elever. Förvaltningen följer arbetsmiljölagstiftningen och egna rutiner. Brott polisanmäls alltid. Rektorer och chefer har stöd från central förvaltning för att hantera ärenden korrekt.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund/Ärendet

Linnéa Vinge och Mats Johnsson (båda SD) har till utbildningsnämnden lämnat in en skrivelse rubricerad ”Utköp av personal för olämpligt beteende”. I skrivelsen uppmärksammas att kommuner i återkommande fall använder sig av ekonomiska uppgörelser för att avsluta anställningar inom skola och omsorg, även i situationer där personal agerat olämpligt eller begått brottsliga handlingar. Mot bakgrund av detta ställer Linnéa Vinge och Mats Johnsson (båda SD) följande frågor:

1. Hur arbetar utbildningsförvaltningen för att säkerställa att utköp inte används som en lösning vid olämpligt eller brottsligt beteende hos personal inom skola?
2. Vilka rutiner finns för att anmälan och eventuell polisutredning ska genomföras när misstanke om brott eller allvarlig misskötsel uppstår?
3. Hur säkerställer förvaltningen att personer som ändå köpts ut på grund av olämpligt beteende inte återanställs inom samma eller angränsande verksamheter i andra delar av staden?
4. Vilket stöd och vilken vägledning erbjuds rektorer och chefer när de ställs inför svåra personalärenden av denna typ, särskilt vid misstanke om brott, bristande bevis eller konflikträdsla i organisationen?
5. Hur följer förvaltningen upp och utvärderar de fall där utköp har genomförts, för att säkerställa att rutinerna är rättssäkra och att elever inte riskerar att utsättas för olämplig personal på nytt?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för personal och kompetensförsörjning i samverkan med grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 13 januari 2026. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 14 januari 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen har beaktat inkommen skrivelse från Linnéa Vinge och Mats Johnsson (båda SD) och redogör nedan för förvaltningens svar på frågorna.

Allvarliga brott eller misskötsel

När signaler om allvarliga brott eller misskötsel uppstår ansvarar rektor och chefer för att initiera en utredning, med stöd av förvaltningen. Arbetsgivaren beslutar om utredningens omfattning och vidtar nödvändiga åtgärder för att skydda elevernas trygghet, exempelvis genom avstängning eller omplacering av berörd anställd.

Utifrån utredningens resultat fattas beslut om disciplinära åtgärder, polisanmälan eller andra relevanta anmälningar. Exempel på sådana åtgärder kan vara avstängning eller omplacering av berörd anställd, förstärkt bemanning eller närmare uppföljning av till exempel undervisningen.

Arbetsrättslig utredning bedrivs i nära samspel med förundersökningsledaren för att säkerställa att processerna inte motverkar varandra. På så sätt säkerställs att både arbetsgivarens och rättsväsendets processer genomförs korrekt och att elevernas trygghet upprätthålls.

Utbildningsförvaltningen säkerställer att utköp inte används som en lösning vid olämpligt eller brottsligt beteende genom att alltid hantera sådana situationer inom ramen för gällande arbetsrätt och lagstiftning.

Endast i de fall där arbetsrättsliga förutsättningar för uppsägning saknas, men förtroendet för en anställd är skadat, kan arbetsgivaren resonera om en frivillig lösning där den anställda själv väljer att avsluta sin anställning.

Vid avslutad anställning

Förvaltningen saknar rättslig grund att lagra uppgifter om tidigare anställdas olämplighet efter avslutad anställning. För att säkerställa att personer som köpts ut på grund av olämpligt beteende inte återanställs inom stadens verksamheter arbetar förvaltningen i stället systematiskt med referenstagning. Förvaltningen har tagit fram en checklista som stöd, där det framgår bland annat att tidigare chefer inom staden ska tillfrågas samt att anställningstid ska kontrolleras i stadens HR-system. Belastningsregisterkontroll är obligatorisk innan anställning erbjuds. Dessa rutiner minimerar risken för återanställning av personer som tidigare visat sig olämpliga och stärker rekryteringsprocessens kvalitet och rättssäkerhet.

Stöd till rektorer och chefer

Rektorer och chefer erbjuds och ges stöd och vägledning från förvaltningens specialistfunktioner. Det innebär att skoljurist, HR och överordnad chef kan involveras för att säkerställa en korrekt och rättssäker hantering. Dessa funktioner bistår med juridisk rådgivning, arbetsrättslig kompetens och organisatoriskt stöd för att rektorer och chefer ska kunna fatta välgrundade beslut.

Utöver detta ges vägledning kring hur utredningar ska initieras och genomföras, vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att skydda elevernas trygghet under processen, samt hur disciplinära åtgärder, polisanmälan eller andra anmälningar ska hanteras. På så sätt får rektorer och chefer både praktiskt och strategiskt stöd för att kunna hantera komplexa ärenden, även i situationer där kunskaps- och bevisläget är oklart.

Avgångsersättning

Varje ärende om att erbjuda avgångsersättning/utköp föregås av en utredning som dokumenteras och används som underlag för beslut. Beslut om att erbjuda avgångsersättning/utköp fattas av en och samma delegat för att säkerställa likriktig hantering i förvaltningen.

Förvaltningen stöd och rutiner innebär att både enskilda ärenden hanteras rättssäkert, samtidigt som rutiner och rekryteringsprocesser används för att minimera risken att olämplig personal återigen får tillträde till skolmiljön.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet

Då ärendet är svar på några frågor i en skrivelse gör förvaltningen ingen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Per Törnvall
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Petra Nergårdh
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Skrivelse från Sverigedemokraterna (SD) om utköp av personal för olämpligt beteende